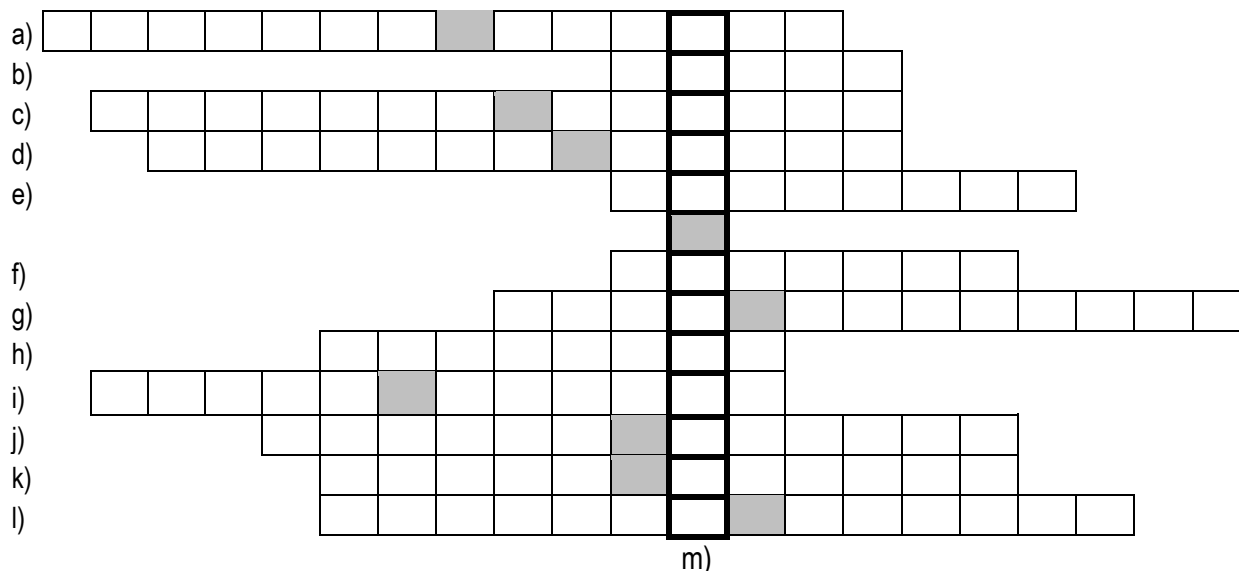

Kódszámod:

Elért pontszámod: / 96 pont

1.1. Fejtsd meg a személynevekből álló keresztrejtvényt! Megfejtésül egy ismert mű címét kapod.
(Több szóból álló megfejtés esetén a szóközt jelöltük.)

- a) a „bihari nagyúr”
b) a „teveszájú”-nak csúfolt osztrák császár
c) erdélyi fejedelem, lengyel király
d) esztergomi érsek, a katolikus egyház megújítója
e) Szapolyai János özvegye
f) Felső-Magyarország fejedelmének családneve
g) török nagyvezír, 1683-ban ostrom alá fogta Bécsset
h) zsoldosvezér, Fráter György „gyilkosa”
i) a Héttorony híres magyar rabja
j) várkapitány, a munkácsi vár védője
k) Erdélyben kegyetlenkedő császári generális
l) az „erős fekete bég”

1.2. Ki volt a megfejtésben szereplő mű szerzője?

2. Az alábbi állítások a három részre szakadt országról szólnak. Karikázd be az igaz, húzd át a hamis állítások betűjelét!

- a) A százötven éves török uralom alatt több mint hetven budai pasa váltotta egymást.
b) A török uralom idején hat magyarországi vilajet szerveződött meg.
c) Az 1570-es speyeri egyezmény a török szultán és Erdély viszonyát rendezte.
d) A Magyar Királyság katonai és védelmi ügyeit az Udvari Kancellária irányította.
e) Az Erdélyi Fejedelemség évi adófizetéssel tartozott a Portának.
f) A tordai országgyűlés a „négy bevett vallás” egyikeként ismerte el Erdélyben a görögkeleti vallást.
g) Bocskai Istvánt Bethlen Gábor követte az erdélyi fejedelmek sorában.
h) Asszony is ült az erdélyi fejedelmi székben.

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l
m	n
.../14	

a	b
c	d
e	f
g	h
.../8	

3. Melyik várak ostromáról szólnak az alábbi tudósítások? Írd a vár nevét és az ostrom időpontját a pontozott vonalakra!

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
.../10	

A) Szulejmán szultán újra a császárváros elfoglalására indult. V. Károly a bécsújhelyi síkságon 130 000 főnyi haderővel várta az oszmán császárt. Az összecsapás azonban elmaradt. A török sereget egy kicsiny dunántúli magyar vár állította meg. A várkapitány 28 magyar huszár, 18 német lovas katona és 700 környékbeli paraszt fölött parancsnokolt, mégis hetekre feltartóztatta a szultáni haderőt. Bécs megtámadására a törököknek már nem maradt elég ideje.

.....
a vár neve

.....
az ostrom évszáma

B) A nyári hőségben a várat körülvevő védőrendszerből kiszáradt a víz, a várkapitány mégis hosszan védekezett. Bizott abban, hogy jön a felmentő sereg, vagy Erdélyből kap segítséget. Castaldo zsoldosai azonban lázongtak, a Maros menti várakat sem tudták megvédeni. Ahmed szabad elvonulást ígért. De a megfogyott, magára hagyott őrséget, amint a kapituláció után elvonult volna, a janicsárok felkoncolták.

.....
a vár neve

.....
az ostrom évszáma

C) Az esztergomi érsek egykori vadászkastélyát a várkapitány százötven fegyveressel próbálta megvédeni. Az ostrom előtt minden értéket a vár udvarára hordatott és felgyújtatott. Az ostrom során a várfalak gyorsan leomlottak, ám a várvédők nem adták meg magukat. Fegyverrel a kezükben estek el. A győztes pasa azzal is elismerte vitézségüket, hogy tisztességgel eltemette őket.

.....
a vár neve

.....
az ostrom évszáma

D) A várat az őrség java része elhagyta, Gyulai Ferenc várkapitánnyal Rákóczi tetemét kísérte Ecsedre. Balogh Máté vicekapitány a várbeli gyalogságot és a darabontokat a városi polgársággal együtt szervezte meg. Ali két hétig ágyúztatta az erős falakat, a Csonka - bástyát és a Királyfia - bástyát. Azután leengedték a vizet, s meghordták rőzsével a mély csatornákat. Vad és kegyetlen rohammal zúdultak be a janicsárok. Az ostromlók végül mégis elfogadták a védők feltételeit: biztosítják a szabad elvonulást. Háromszázan hagyták el negyvenöt napos ostrom után a töröknek átadott várat.

.....
a vár neve

.....
az ostrom évszáma

E) Rövid ostromra számítottak. A Várat mintegy 12 ezer főnyi török harcos védte. Gyilkos aknatűzzel, vad kitörésekkel védekeztek, három ostromot is visszavertek, majd végül megadták magukat. A vár rommá lőtt falai alatt Európa számos nemzete hullatta véréét. A magyarok száma 20 ezer lehetett. Európa tűzijátékokkal ünnepelte a diadalt.

.....
a vár neve

.....
az ostrom évszáma

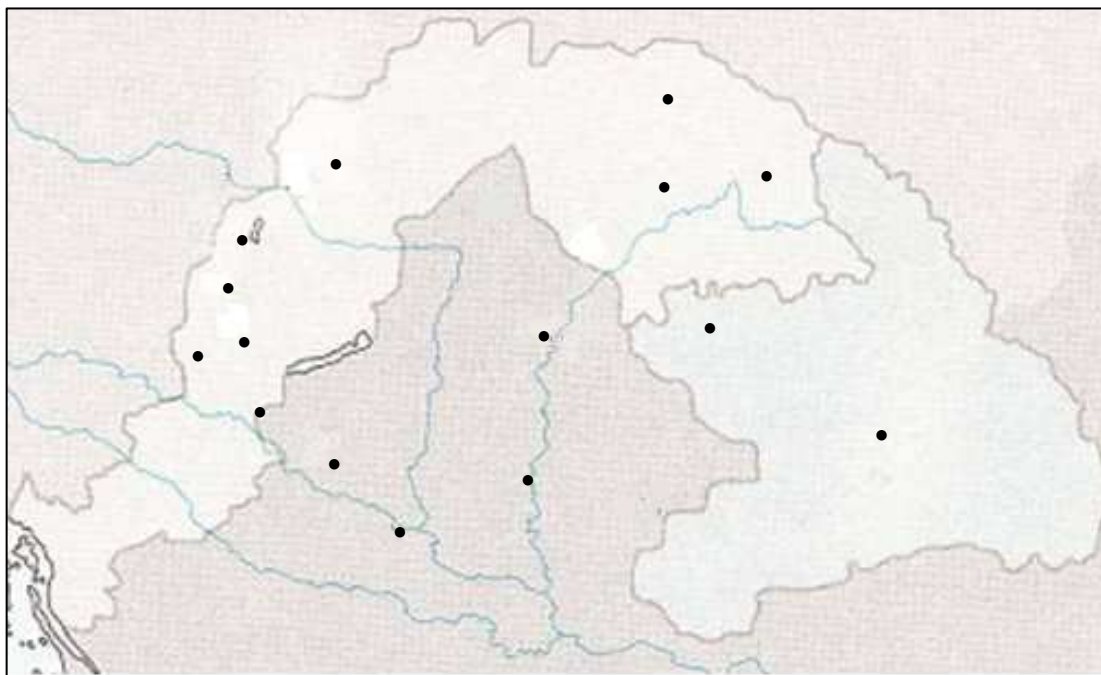
4. Mi kapcsolja össze a táblázatban szereplő történelmi személyeket az alább felsorolt helyszínekkel?
Válaszolj a táblázat kitöltésével!

Lehetséges helyszínek: Álmosd, Kőszeg, Munkács, Nagyszombat,
Szászfenes, Szentgotthárd, Vizsoly, Zenta
(A táblázatban hét helyszín szerepeljen!)

Személy	Helyszín	Indoklás
Károli Gáspár		
Bocskai István		
Pázmány Péter		
II. Rákóczi György		
Montecuccoli		
Zrínyi Ilona		
Savoyai Jenő		

a2	b2
c2	d2
e2	f2
g2	
.../14	

5. Jelöld az előző (4.) feladatban felsorolt helyszíneit (valamennyit) kezdőbetűik beírásával az alábbi térképvázlatban! (Sz= Szászfenes, Sze=Szentgotthárd)

a	b
c	d
e	f
g	h
.../8	

6. Keresd meg és írd ki egymás alá a pontozott vonalakra a betűhálóban megtalálható nyolc fogalmat! Magyarázd meg jelentésüket is! (A fogalmak az Oszmán Birodalommal kapcsolatosak.) ⇒ ↓ ↙

S	Z	P	Á	H	I	P	D
Á	D	E	R	V	I	S	E
K	H	j	K	O	M	D	F
Á	S	H	Á	S	Z	B	T
D	S	U	O	I	A	I	E
I	T	Ü	R	B	E	R	D
C	P	O	R	T	A	T	Á
Y	I	Z	J	K	Ö	O	R
M	E	C	S	E	T	K	D

Fogalom

Jelentése, magyarázata

.....	:
.....	:
.....	:
.....	:
.....	:
.....	:
.....	:
.....	:
.....	:

7. Egészítsd ki a tizenöt éves háború főbb történéseiről szóló szöveget tulajdonnevek vagy évszámok beírásával!

Hosszabb békekorszak után 1593-ban Hasszán boszniai pasa ostrom alá vette várát, s ezzel kiújultak a Habsburg – török ellenségeskedések. A kezdeti keresztény győzelmek okot adtak a bizakodásra. A nagy reményű lendület azonban már - ban/ben megtört Esztergom első ostrománál. Ezt követően pasa - t vette ostrom alá. Hardegg várkapitány 61 napig védekezett, majd feladta „Ausztia és a magyar korona” védőbástyáját.

A kereszténység minden erőt igyekezett összefogni. Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem szövetséget kötöttoszátrák császárral. Az új török szultán, III. Mehmed azonban hamarosan maga vezetett hadjáratot Magyarországra, s..... ban/ben meghódította Eger várát. Két héttel később a császári főserég a véres - i csatában ütközött meg a törökökkel. Húszezer török és tizenkétezer keresztény katona holtteste borította a csatateret. A Keresztény Liga itt veszítette el a háborút.

Az erőfeszítések a vereségek ellenére is tovább folytatódtak. 1598-ban visszafoglalták Győrt, majd új fegyvert – petárdát – próbáltak ki sikerrel a - i vár kapujánál. A keresztény csapatok háromszor kíséreltek Buda ostromával, sikertelenül. A hosszú háború végülban/ben a - i békekötéssel zárult.

(R. Várkonyi Ágnes: Megújulások kora c. műve alapján)

a	b
c	d
e	f
g	h
.../8	

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
.../10	

8. Kitől származnak az alábbi gondolatok? Válaszolj a táblázat kitöltésével!

(A táblázatban öt név és öt idézet szerepeljen!)

Kép betűjele	Név	Idézet száma
A		
B		
C		
D		
E		

Képek:

A

B

C

D

E

Gondolatok:

1. „A Te katonád voltam, Uram!”
2. A béke a „legnagyobb bölcsesség és eszeség.”
3. „Éjjel-nappal azon gondolkodom, hogyan lehetne komolyan előbbre vinni a katolikus vallást, de nem látok (...) hatékonyabb módot, mint hogy neveljük az ifjúságot.”
4. „Ne bánts a magyart”!
5. „szeretettel intvén mind az erdélyi, mind a magyarországi híveinket, az egymás között való szép egyezsége...az erdélyieket, hogy Magyarországtól, ha más fejedelemség alatt lesznek is, el ne szakadjanak. A magyarországiakat, hogy az erdélyieket... tartsák ő atyjokfiainak és véreknek...”
6. „Törökhöz nem fűz, és soha nem is fog fűzni semmi kötelék, csak tettetett barátsággal tárgyalok velük..., amíg Felséged Isten segítségével, fegyvereivel nem tud kiragadni a szolgálásból...”

a2	b2
c2	d2
e2	
.../10	

9. Melyik időrendi sorrend a helyes? Jelöld a betűjel bekarikázásával!

1 – Vasvári béke	2 – A Wesselényi – féle összeesküvés kezdete
3 – Érsekújvár eleste	4 – Zrínyi Miklós halála
5 – Az eszéki híd felégetése	6 – Szentgotthárdi csata
7 – Zrínyiújvár felrobbantása	

- A) 7 – 3 – 5 – 6 – 1 – 2 – 4
B) 3 – 7 – 5 – 6 – 4 – 1 – 2
C) 3 – 5 – 7 – 6 – 1 – 4 – 2

a3

.../3

10. A következő felsorolások egyik tagja - történelmi szempontból - nem illik a többi közé. Melyik az? Jelöld aláhúzással! Választásodat indokold is meg!

- eleve elrendelés, gyónás, anyanyelvi igehirdetés

.....

- Károli Gáspár, Comenius, Apáczai Csere János,

.....

- Nagyenyed, Debrecen, Nagyszombat, Sárospatak

.....

- Lotharingiai Károly, I. Apafi Mihály, Miksa Emanuel, Savoyai Jenő

.....

a

b

c

d

e

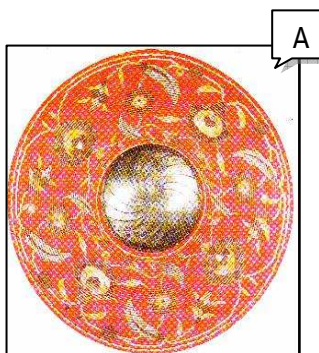
f

g

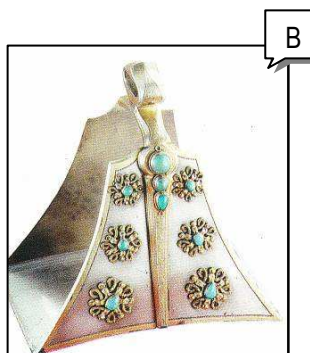
h

.../8

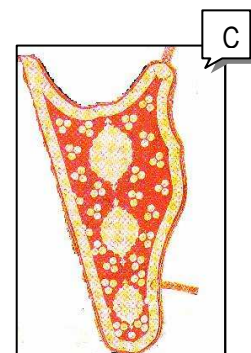
11. Nevezd meg a képeken látható török emlékeket!

.....

.....

.....

a

b

c

.../3